

Technik hodowca zwierząt

314204

Inna nazwa zawodu: technik zootechnik

Zadania i czynności

Głównym celem pracy technika hodowcy zwierząt jest nadzorowanie chowu i hodowli zwierząt.

Technik hodowca zwierząt pracujący w gospodarstwie państwowym realizuje plan produkcji zwierzęcej przyjęty przez kierownictwo gospodarstwa, wykonuje bezpośrednio wiele czynności z tym związanych. Pełni on funkcje tzw. średniej kadry kierowniczej, mając za przełożonych dyrektora i głównego specjalistę ds. produkcji zwierzęcej, którym jest najczęściej inżynier zootechnik. Bywa tak, że jest samodzielnym kierownikiem produkcji zwierzęcej. Technik zootechnik kieruje bezpośrednio produkcją poprzez nadzór nad codzienną pracą obsługi farmy. Dbą o zdrowie i kondycję zwierząt, ich żywienie, pielęgnację i jakość produktów końcowych (mleko, mięso).

Technik hodowca zwierząt (farmer) prowadzący własne gospodarstwo hodowlane planuje, organizuje i wykonuje wszelkie prace w gospodarstwie, zajmuje się również sprzedażą wytworzonych produktów i zakupem środków produkcji. Do jego obowiązków należy prowadzenie upraw polowych w celu pozyskania pasz gospodarskich (zielonki, okopowe, zboża) oraz produktów roślinnych przeznaczonych na sprzedaż. W przeciwieństwie do technika zootechnika zatrudnionego w gospodarstwie państwowym, właściciel gospodarstwa rolnego podejmuje osobiście decyzje dotyczące produkcji, wykonując wszystkie, bądź większość prac samodzielnie.

Technik zootechnik w gospodarstwie państwowym pracuje bezpośrednio z podległą mu załogą, nadzoruje czynności związane z obsługą zwierząt (dojenie, karmienie, zabiegi pielęgnacyjne). To on najczęściej towarzyszy lekarzowi weterynarii podczas zabiegów i badań (szczepienia ochronne, stwierdzenie cielenności krów), razem z załogą przeprowadza znakowanie zwierząt (tatuowanie prosiąt) oraz wstępną selekcję, zestawia stada produkcyjne. Do jego obowiązków należy obserwacja zwierząt i zgłaszanie przełożonym lub lekarzowi weterynarii wszelkich anomalii w ich zachowaniu, mogących świadczyć o chorobie. Jest obecny podczas udojów mleka, dba o prawidłową higienę jego pozyskiwania i przechowanie.

Zootechnik oceny wartości użytkowej bydła pracuje w okręgowej stacji hodowli zwierząt. Do jego obowiązków należy przeprowadzanie co miesiąc (w oborach będących pod kontrolą użytkowości mlecznej) próbnego udoju mleka, pozwalającego określić wydajność mleczną poszczególnych krów, a także prowadzenie dokumentacji hodowlanej.

Środowisko pracy

materialne środowisko pracy

Technik zootechnik pracuje w budynkach inwentarskich i gospodarskich (stajnie, chlewnie, obory, magazyny, paszarnie), a także w halach produkcyjnych (hale

udojowe), w biurze i na wolnym powietrzu. Musi się przemieszczać między tymi obiektami, bez względu na zmienne i czasem trudne warunki atmosferyczne. Jest narażony na liczne czynniki szkodliwe, np. gazy w budynkach inwentarskich (amoniak, siarkowodór, dwutlenek węgla), zapylenie powietrza (podczas karmienia zwierząt paszami sypkimi czy w czasie prac magazynowych). Stały kontakt ze zwierzętami wiąże się z możliwością zapadania na choroby odzwierzęce (np. bruceloza), choroby skóry (np. grzybica, świerzb), a także z niebezpieczeństwem urazów fizycznych (pogryzienia, kopnięcia, przygniecenia).

Zootechnik oceny zatrudniony w stacji hodowli zwierząt musi co miesiąc odwiedzać podległe mu gospodarstwa, bez względu na porę roku i warunki atmosferyczne.

warunki społeczne

Technik hodowca zwierząt zatrudniony w gospodarstwie rolnym nadzoruje pracę osób bezpośrednio obsługujących zwierzęta (dojarzy, chlewmistrzów, oborowych), pracuje z nimi na co dzień, przekazuje polecenia przełożonych. Wymaga to umiejętności nawiązywania i utrzymywania dobrych stosunków z ludźmi, zarówno z podwładnymi jak i przełożonymi.

Zootechnik oceny współpracuje z rolnikami indywidualnymi i służbami zootechnicznymi w gospodarstwach państwowych. Jako pracownik stacji hodowli zwierząt świadczy płatne usługi właścicielom zwierząt znajdujących się pod kontrolą użytkowości.

Farmer prowadzący własne gospodarstwo najczęściej pracuje sam lub z pomocą najbliższej rodziny. Organizuje pracę sobie i czasem pracownikom najemnym, których zatrudnia do prac sezonowych. Musi jednak współpracować z innymi osobami; dla kontrahentów jest partnerem, a dla zatrudnianych pracowników ? kierownikiem. Korzysta z pomocy lekarza weterynarii i specjalistów ze związków branżowych oraz okręgowych stacji hodowli zwierząt. Negocjuje warunki kupna i sprzedaży środków produkcji i wytworzonych produktów (mleka, żywca rzeźnego). Wszystkie te czynności wymagają umiejętności nawiązywania i utrzymywania dobrych kontaktów z ludźmi.

warunki organizacyjne

Technik zootechnik zasadniczo pracuje 8 godzin dziennie. Zdarzają się jednak przypadki, kiedy musi pracować dłużej, a nawet w nocy. Dotyczy to oczywiście tylko zootechników pracujących w gospodarstwach rolnych, sprawujących bezpośredni nadzór nad zwierzętami i obsługującymi je ludźmi. Muszą oni pracować w dni ustawowo wolne od pracy, gdyż także w te dni prowadzi się karmienie, dój i czyszczenie zwierząt. Średni personel zootechniczny jest też często potrzebny nocą, np. w razie ciężkiego porodu krowy, nagłej choroby czy wypadku zwierzęcia, awarii ogrzewania w czasie ostrej zimy. Jeżeli w gospodarstwie jest zatrudniony wyłącznie technik zootechnik, to właśnie on odpowiada za całą produkcję zwierzęcą, a podlega służbowo tylko dyrektorowi całego przedsiębiorstwa.

Hodowca zwierząt mający własne gospodarstwo pracuje tak długo, jak wymaga tego sytuacja. Zależy to w dużej mierze od hodowanego gatunku zwierząt. Gospodarstwa prowadzące chów bydła mlecznego są uznawane za najbardziej pracochłonne. Oprócz uprawy roślin paszowych oraz karmienia i pojenia zwierząt bardzo wiele czasu trzeba poświęcić na dój, utrzymanie w czystości urządzeń do doju i samych zwierząt. Wszystkie decyzje dotyczące gospodarstwa hodowca podejmuje samodzielnie, może

korzystać z rad specjalistów ze stacji hodowli zwierząt czy związków branżowych. Czasami potrzebny jest wyjazd w celach zaopatrzeniowych lub znalezienia zbytu dla wytworzonych produktów.

Natomiast zootechnik oceny większość czasu spędza w podróżach służbowych. Jego praca polega na nadzorowaniu tzw. udoju próbnego (rano i wieczorem), w celu określenia wydajności mlecznej każdej krowy w oborze będącej pod kontrolą użytkowości. Dodatkowo musi on odnotować w dokumentacji hodowlanej wszelkie zaszłości i zdarzenia w okresie między jednym a drugim próbnym udojem, takie jak: urodzenia cieląt, upadki, poronienia krów i urodzenia martwych cieląt. Do jego obowiązków należy również prawidłowe oznakowanie (kolczykowanie) narodzonych cieląt i założenie im kartotek. Z pracą zootechnika oceny nierozzerwalnie wiąże się konieczność ранego wstawania na doje i dostosowania się do rytmu pracy w oborze. Jadąc do rolnika indywidualnego musi być przygotowany na konieczność udzielania odpowiedzi na wiele pytań dotyczących hodowli bydła mlecznego. Praca zootechnika oceny jest wykonywana w sposób rutynowy i podlega kontroli przełożonych. Wiąże się z odpowiedzialnością zawodową.

Wymagania psychologiczne

Tak naprawdę dobrym zootechnikiem (technikiem czy inżynierem) lub hodowcą zwierząt jest tylko ten, kto rozumie zwierzęta i ich potrzeby. Każdy, kto ich nie próbuje zrozumieć, boi się ich lub brzydzi, powinien zrezygnować z pracy w tym zawodzie. Prawidłowa opieka nad zwierzętami wymaga dużej wiedzy, zdobytej w szkołach i popartej doświadczeniem. Dyskusje nad rolą doświadczenia w zawodzie zootechnika trwają od dawna, wielu je przecenia, zbyt wielu go nie docenia. Prawda jak zwykle leży pośrodku. Obecnie nie można dobrze prowadzić gospodarstwa hodowlanego bez przygotowania zawodowego, które poparte praktyką umożliwia korzystanie ze zdobyczy nauki i przez to jak najefektywniejsze gospodarowanie. Liczy się własna inicjatywa i chęć poszerzania swojej wiedzy.

W pracy technika zootechnika bardzo ważna jest cierpliwość i odporność emocjonalna. Na efekty swojej pracy musi on czekać niekiedy bardzo długo, a wyniki nie zawsze są satysfakcjonujące. Również zdarzenia losowe, takie jak choroba stada, mogą zniweczyć wieloletni wysiłek. Dlatego tak ważna jest codzienna kontrola stada i wszelkie działania profilaktyczne. Należy podkreślić, że praca ze zwierzętami wymaga poświęcenia im czasu codziennie, również w dni wolne od pracy.

Zootechnik oceny powinien pamiętać, że od jego pracy, dokładności i rzetelności zależy również postęp w produkcji mleka w gospodarstwach indywidualnych i państwowych.

Technik zootechnik pracujący we własnym gospodarstwie musi się zajmować wszystkimi sprawami związanymi z jego funkcjonowaniem, a zootechnik pracujący w gospodarstwie państwowym wykonuje powierzone mu zadania w produkcji zwierzęcej. Farmer musi umieć szybko podejmować bardzo ważne decyzje dotyczące całego gospodarstwa, co wymaga samodzielności i odwagi. Zarówno farmer, jak i zootechnik oceny oraz zootechnik pracujący w gospodarstwie państwowym powinni mieć łatwość porozumiewania się z ludźmi, tzn. pozyskiwania ich zaufania i utrzymywania wzajemnie dobrych stosunków koniecznych we współpracy.

Wymagania fizyczne i zdrowotne

Praca zootechnika średniego szczebla wymaga dobrej kondycji fizycznej. Wszystkie stanowiska są bezpośrednio związane ze zwierzętami i nadzorem nad pracownikami obsługującymi zwierzęta. Wykonywana jest w budynkach inwentarskich (chlewnie, obory, stajnie, owczarnie), magazynach pasz, pomieszczeniach biurowych, a także na wolnym powietrzu, bez względu na porę roku i warunki atmosferyczne.

Praca we własnym gospodarstwie, przy pracach polowych, przygotowywaniu pasz i bezpośredniej obsłudze zwierząt jest ciężką pracą fizyczną. W budynkach inwentarskich występuje najczęściej duże stężenie szkodliwych gazów, np. amoniaku czy siarkowodoru, oraz zapylenie, szczególnie podczas karmienia zwierząt paszami sypkimi czy sianem. Wyklucza to pracę osób uczulonych na sierść zwierzęcą, poszczególne składniki pasz oraz mających kłopoty z układem oddechowym. Osoby mające bezpośredni kontakt ze zwierzętami gospodarskimi powinny mieć dobry refleks, który pozwala uniknąć kopnięć, przygniecień czy pogryzień.

Zootechnicy nadzorujący obsługę zwierząt i sami obsługujący zwierzęta pracują we wszystkie dni tygodnia oraz w święta, a na każdy dzień nieobecności w pracy muszą mieć zastępstwo. Trzeba naprawdę lubić swoją pracę, by pogodzić się z taką uciążliwością.

Zootechnik oceny nie musi pracować w dni ustawowo wolne, jeżeli dobrze zaplanuje wizyty w gospodarstwach będących pod jego opieką. Ale ta praca także jest uciążliwa. Większość czasu spędza się w podróży, jeżdżąc od jednego gospodarstwa do drugiego, przez cały rok, bez względu na pogodę. Często trzeba nocować w gospodarstwie, np. gdy poranny dół zaczyna się o 4 rano.

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

W zawodzie technika hodowcy zwierząt pracuje się na ogół na stanowiskach kierowniczych (średniego szczebla), które wiążą się z odpowiedzialnością materialną oraz odpowiedzialnością za pracę innych ludzi. Zootechnik w gospodarstwie państwowym wykonuje postawione przed nim zadania, kierując pracą załogi. Farmer, jak wspomniano wcześniej, zajmuje się wszystkim, co dotyczy jego gospodarstwa, a zootechnik oceny zwierząt wykonuje czynności związane z kontrolowaniem wydajności mlecznej. Wszystkie te zadania wymagają wszechstronnego przygotowania, które daje nauka w szkołach średnich zawodowych technikach (publicznych i niepublicznych). Bezpośrednio po ukończeniu gimnazjum można kontynuować naukę w technikum. Istnieje także możliwość ukończenia technikum wieczorowego lub zaocznego dla dorosłych po szkole podstawowej lub zasadniczej zawodowej. Ponadto można podjąć naukę w liceum zawodowym, po ukończeniu którego (i otrzymaniu matury) można zdawać na studia wyższe (akademie rolnicze) lub ukończyć 2-letnie technikum i otrzymać tytuł technika. Jeszcze inne możliwości daje nauka w studium zawodowym, uzupełniającym wykształcenie po szkole gimnazjalnej. Po jego ukończeniu można się ubiegać o tytuł technika (po uprzednim zdaniu egzaminu). Dodatkowo można zdawać maturę.

Technika zawodowe kształcą w zawodach: technik rolnik, technik rolnik uprawa roślin i hodowla zwierząt, technik hodowca hodowla zwierząt. Licea zawodowe kształcą w zawodzie robotniczym technika rolnika.

Możliwości awansu w hierarchii zawodowej

Dla technika zootechnika pracującego „na swoim” jedyną miarą awansu zawodowego jest podnoszenie jakości i wielkości produkcji, a tym samym zwiększanie dochodu uzyskiwanego z gospodarstwa. Zwiększony dochód można przeznaczyć na unowocześnienie gospodarstwa, zakup maszyn i urządzeń, które usprawnią prace polowe i ułatwią obsługę zwierząt.

Zootechnik pracujący w gospodarstwie państwowym może awansować na stanowisko specjalisty ds. produkcji zwierzęcej, natomiast zootechnik oceny może najwyżej zostać przełożonym odpowiedzialnym za pracę grupy swoich kolegów. Awanse te są możliwe po wielu latach nienagannej pracy, w wyniku uznania ogromnej praktyki w zawodzie.

Możliwości podjęcia pracy przez dorosłych

Nie ma takiego wieku, który ograniczałby możliwości podjęcia pracy w zawodzie farmera. W tym zawodzie liczy się bardzo doświadczenie, dlatego też osoby starsze, jeżeli tylko czują się na siłach, mogą prowadzić gospodarstwo. W gospodarstwach rodzinnych często współpracują dwa, a nawet trzy pokolenia.

Także na innych stanowiskach zatrudniane są osoby starsze, pod warunkiem, że spełniają one wymagania zdrowotne. Trudno jednak znaleźć pracę po ukończeniu 50 roku życia.

Możliwości zatrudnienia

Informacje będą sukcesywnie uzupełniane.

Zawody pokrewne

- technik rolnik
- technik ogrodnik
- instruktor poradnictwa hodowlano-żywnieniowego

Polecana literatura

Farmer - dwutygodnik

Poradnik Gospodarski - miesięcznik

Trzoda Chlewna - miesięcznik

Chów Bydła - miesięcznik

Koń Polski - miesięcznik

Polskie Drobiarstwo - miesięcznik

Przegląd Hodowlany - miesięcznik